

A-30134

Biblioteka Wydz. Zarządzania
Uniwersytet Warszawski

1088053772

Część V

System ochrony prawnej w Unii Europejskiej (red. naukowa tomu: Anna Wyrozumska)

KJE 394

1. System sądowniczy Unii Europejskiej (Marcin Górski)	v-1
1.1. Wprowadzenie	v-1
1.2. Jurysdykcja Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	v-3
1.3. Funkcjonowanie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	v-10
1.3.1. Trybunał Sprawiedliwości	v-10
1.3.2. Sąd	v-14
1.3.3. Sądy wyspecjalizowane – Sąd do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej	v-17
1.4. Strony i inni uczestnicy postępowania	v-19
1.5. Wykonanie orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	v-20
1.6. Postępowanie	v-22
1.6.1. Procedura pisemna	v-22
1.6.2. Procedura ustna	v-24
1.6.3. Procedura postępowania prejudycjalnego	v-26
1.6.4. Język postępowania	v-27
1.7. Rodzaje orzeczeń	v-27
1.8. Postępowania dotyczące zapadłych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	v-29
1.8.1. Postępowanie odwoławcze (apelacja)	v-29
1.8.2. Rewizja orzeczenia (wznowienie postępowania)	v-31
1.8.3. Inne postępowania dotyczące zapadłych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	v-34
1.9. Koszty postępowania	v-35
1.9.1. Koszty ponoszone przez strony postępowania	v-36
1.9.2. Koszty ponoszone przez Trybunał Sprawiedliwości	v-36
Literatura uzupełniająca	v-37
Podstawowe dokumenty	v-37
Pytania podsumowujące	v-37
 2. Dochodzenie roszczeń opartych na prawie Unii Europejskiej przed sądami krajowymi (Anna Wyrozumska)	 v-39
2.1. Podstawowe zasady działania prawa Unii ustanowione przez orzecznictwo	v-39

2.2. Autonomia proceduralna państw członkowskich a obowiązek zapewnienia skutecznej ochrony sądowej	v-44
2.3. Zgodność krajowych przepisów dotyczących dochodzenia roszczeń z zasadami ogólnymi	v-58
2.4. Wybrane kwestie szczegółowe	v-60
2.4.1. Prawo do zwrotu opłaty/cła/podatku pobranych niezgodnie z prawem Unii	v-60
2.4.2. Wymogi dotyczące decyzji administracyjnych (prawo do należytego uzasadnienia i uchylenia ostatecznej decyzji)	v-62
2.4.3. Prawo do odpowiedniej, proporcjonalnej i skutecznej sankcji	v-66
2.4.4. Prawo do odszkodowania za szkody spowodowane naruszeniem prawa Unii przez państwo członkowskie	v-69
2.4.5. Prawo do środków tymczasowych	v-78
Literatura uzupełniająca	v-86
Podstawowe dokumenty	v-86
Pytania podsumowujące	v-87
3. Skargi wymuszające przestrzeganie prawa Unii Europejskiej przez państwa członkowskie (Marcin Górski)	v-88
3.1. Skargi przeciwko państwu członkowskiemu na podstawie artykułów 258–260 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	v-88
3.1.1. Regulacja	v-88
3.1.2. Przedmiot postępowania	v-90
3.1.3. Postępowanie na podstawie artykułu 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	v-93
3.1.3.1. Etap przedsądowy	v-95
3.1.3.2. Postępowanie przed Trybunałem i wyrok	v-101
3.1.3.3. Okoliczności egzoneracyjne	v-107
3.1.4. Postępowanie na podstawie artykułu 259 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	v-116
3.1.5. Postępowanie na podstawie artykułu 260 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	v-121
3.1.6. Niektóre polskie sprawy rozstrzygane w trybie artykułu 226 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (obecnie art. 260 TFUE)	v-134
Literatura uzupełniająca	v-136
Podstawowe dokumenty	v-137
Pytania podsumowujące	v-137

K.8/2004
50.46

4. Kontrola legalności aktów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej – stwierdzanie nieważności (Michał Kaszubski)	v-139
4.1. Skarga o stwierdzenie nieważności aktu instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej Unii na podstawie artykułu 263 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	v-140
4.1.1. Regulacja	v-140
4.1.2. Charakter skargi i jej przedmiot	v-141
4.1.3. Akty podlegające zaskarżeniu	v-142
4.1.3.1. Dopuszczalność zaskarżenia samego uzasadnienia aktu	v-159
4.1.3.2. Skarga o stwierdzenie nieważności aktów Europejskiego Banku Inwestycyjnego ...	v-160
4.1.3.3. Zakres czasowy skargi	v-161
4.1.4. Zakres podmiotowy skargi – legitymacja bierna	v-162
4.1.5. Zakres podmiotowy skargi – legitymacja czynna	v-162
4.1.5.1. Podmioty uprzywilejowane	v-164
4.1.5.2. Podmioty częściowo uprzywilejowane	v-165
4.1.5.3. Podmioty nieuprzywilejowane	v-165
4.1.5.3.1. Termin „dotyczy bezpośrednio”	v-167
4.1.5.3.2. Termin „dotyczy indywidualnie”	v-168
4.1.5.3.3. Skarga podmiotów nieuprzywilejowanych na akty o charakterze normatywnym	v-174
4.1.5.3.4. Kryteria dopuszczalności skargi jednostki a zasada efektywnej ochrony prawnej	v-180
4.1.5.3.5. Skarga na akty o charakterze regulacyjnym	v-187
4.1.5.4. Interes prawny w uzyskaniu rozstrzygnięcia stwierdzającego nieważność	v-189
4.1.5.5. Przepisy szczególne ograniczające dostęp do skargi	v-191
4.1.6. Kryteria formalne skargi	v-192
4.1.7. Przesłanki nieważności	v-194
4.1.7.1. Brak kompetencji	v-196
4.1.7.2. Naruszenie istotnego wymogu proceduralnego	v-198
4.1.7.3. Naruszenie Traktatu lub jakiegokolwiek reguły prawnej związanej z jego stosowaniem	v-202

4.1.7.4. Nadużycie władzy	v-203
4.1.8. Termin na wniesienie skargi	v-206
4.1.8.1. Skutek upływu terminu przedawnienia	v-207
4.1.8.2. Początek biegu terminu przedawnienia	v-212
4.1.9. Skutek stwierdzenia nieważności	v-216
4.1.9.1. Obowiązki instytucji w przypadku orzeczenia o nieważności aktu	v-220
4.1.9.2. Obowiązek zapłaty odsetek w przypadku uchylenia decyzji nakładającej grzywnę	v-221
4.1.9.3. Wymogi w odniesieniu do nowego aktu	v-221
4.1.9.4. Ramy czasowe działania pozwanego	v-223
4.1.9.5. Obowiązki państwa członkowskiego w przypadku stwierdzenia nieważności aktu Unii	v-224
4.1.10. Akty nieistniejące	v-225
Literatura uzupełniająca	v-227
Podstawowe dokumenty	v-227
Pytania podsumowujące	v-228
5. Incydentalna kontrola legalności aktów na podstawie artykułu 277 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Izabela Skomerska-Muchowska)	v-229
5.1. Regulacja	v-229
5.2. Zakres incydentalnej kontroli legalności aktów o zasięgu ogólnym	v-229
5.3. Akty podlegające kontroli	v-235
5.4. Podmioty uprawnione do podniesienia zarzutu	v-238
5.5. Przesłanki nieważności	v-240
5.6. Skutki orzeczenia	v-240
Literatura uzupełniająca	v-241
Podstawowe dokumenty	v-241
Pytania podsumowujące	v-241
6. Kontrola legalności bezczynności instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej (Michał Kaszubski)	v-242
6.1. Skarga na bezczynność instytucji na podstawie artykułu 265 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	v-242
6.1.1. Regulacja	v-242
6.1.2. Charakter skargi i jej przedmiot	v-243
6.1.3. Zakres podmiotowy skargi – legitymacja bierna	v-244

6.1.4. Zakres podmiotowy skargi – legitymacja czynna	v-247
6.1.4.1. Skargi wnoszone przez instytucje i państwa członkowskie	v-247
6.1.4.2. Dopuszczalność skargi jednostki	v-247
6.1.5. Pojęcie bezprawnej beczynności	v-255
6.1.5.1. Odmowa uwzględnienia żądania strony a bezprawna beczynność	v-261
6.1.5.2. Podjęcie działania przez pozwanego w trakcie postępowania sądowego	v-262
6.1.6. Wezwanie instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej do działania	v-263
6.1.7. Dopuszczalność przekształcenia skargi na beczynność w skargę o stwierdzenie nieważności	v-266
6.1.8. Skutek orzeczenia stwierdzającego bezprawną beczynność	v-267
Literatura uzupełniająca	v-269
Podstawowe dokumenty	v-269
Pytania podsumowujące	v-269
 7. Odpowiedzialność odszkodowawcza Unii Europejskiej	
(Marcin Górski)	v-271
7.1. Skarga odszkodowawcza przeciwko Unii	v-271
7.1.1. Regulacja	v-271
7.1.2. Cel, przedmiot i charakter skargi odszkodowawczej przeciwko Unii	v-272
7.1.3. Odpowiedzialność kontraktowa Unii	v-274
7.1.4. Termin przedawnienia	v-279
7.1.5. Zakres podmiotowy – legitymacja bierna	v-281
7.1.6. Zakres podmiotowy – legitymacja czynna	v-282
7.1.7. Przesłanki odpowiedzialności deliktowej	v-282
7.1.7.1. Działania albo zaniechania przypisywalne Unii	v-283
7.1.7.2. Bezprawność	v-285
7.1.7.3. Odpowiedzialność za działania lub zaniechania zgodne z prawem	v-288
7.1.7.4. Szkoda	v-292
7.1.7.5. Związek przyczynowy	v-296
7.1.8. Ciężar dowodu	v-299
7.1.9. Odpowiedzialność za szkody spowodowane przez funkcjonariuszy Unii podczas wykonywania ich funkcji	v-299

7.1.10. Konkurencyjna odpowiedzialność państw członkowskich	v-301
Literatura uzupełniająca	v-301
Podstawowe dokumenty	v-302
Pytania podsumowujące	v-302
8. Pytania prejudycjalne sądów krajowych	
(<i>Izabela Skomerska-Muchowska</i>)	v-304
8.1. Podstawa prawna procedury pytań prejudycjalnych	v-304
8.2. Funkcja pytań prejudycjalnych	v-306
8.3. Wniosek o wydanie orzeczenia prejudycjalnego a procedura krajowa	v-307
8.4. Podmioty uprawnione do zwracania się z pytaniem prejudycjalnym	v-309
8.5. Przedmiot pytań prejudycjalnych	v-318
8.6. Zakres swobody sądów krajowych	v-323
8.7. Obowiązek sądów zwrócenia się z pytaniem prejudycjalnym	v-335
8.7.1. Sąd ostatniej instancji	v-335
8.7.2. Pytania dotyczące wykładni prawa Unii	v-339
8.7.2.1. Doktryny <i>acte éclairé</i> i <i>acte clair</i>	v-339
8.7.2.2. Konsekwencje naruszenia obowiązku wystąpienia z pytaniem prejudycjalnym	v-348
8.7.3. Orzeczenia prejudycjalne dotyczące ważności	v-349
8.8. Skutki orzeczenia prejudycjalnego	v-358
Literatura uzupełniająca	v-361
Podstawowe dokumenty	v-362
Pytania podsumowujące	v-363
9. Obszary objęte ograniczoną jurysdykcją	
Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	
(<i>Izabela Skomerska-Muchowska</i>)	v-364
9.1. Uwagi wstępne	v-364
9.2. System ochrony prawnej w obszarze Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa	v-365
9.2.1. Specyfika Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa	v-365
9.2.2. Zakres jurysdykcji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w dziedzinie WPZiB	v-370
9.3. System ochrony prawnej w dziedzinie Współpracy Policijnej i Sądowej w Sprawach Karnych w okresie przejściowym	v-376

9.3.1. Skutki prawa stanowionego w ramach WPiSSK	v-376
9.3.2. Jurysdykcja TSUE w odniesieniu do WPiSSK na podstawie dawnego artykułu 35 Traktatu o Unii Europejskiej	v-382
9.3.2.1. Rozstrzyganie sporów między państwami członkowskimi oraz między państwami członkowskimi a Komisją	v-383
9.3.2.2. Pytania prejudycjalne sądów krajowych	v-385
Literatura uzupełniająca	v-394
Podstawowe dokumenty	v-395
Pytania kontrolne	v-395
10. Ochrona praw podstawowych Unii Europejskiej (<i>Anna Wyrozumska</i>)	v-396
10.1. Ochrona praw podstawowych jako ogólnych zasad prawa	v-396
10.2. Potwierdzenie praw podstawowych i sposobu ich stosowania w Karcie Praw Podstawowych	v-399
10.3. Sposób odwoływania się do praw podstawowych	v-406
10.4. Stosowanie Karty Praw Podstawowych w Polsce i Zjednoczonym Królestwie	v-409
10.5. Konkurencyjna kompetencja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	v-411
Literatura uzupełniająca	v-412
Podstawowe dokumenty	v-413
Pytania podsumowujące	v-413

Część VI

Finanse Unii Europejskiej. Aspekty instytucjonalne i prawne (*Artur Nowak-Far*)

1. Specyfika funkcjonowania finansowego Unii Europejskiej na tle teorii finansów	VI-1
1.1. Ogólny model funkcjonowania budżetu podmiotów publicznych	VI-1
1.2. Miejsce polityki fiskalnej w polityce gospodarczej	VI-4
1.3. Funkcje budżetu w ramach polityki gospodarczej	VI-5
1.4. Logika funkcjonowania systemu fiskalnego Unii Europejskiej	VI-6
Literatura uzupełniająca	VI-10
Pytania podsumowujące	VI-10

2. Instytucje budżetowe i konflikty instytucjonalne	VI-11
2.1. Rada Europejska	VI-11
2.1.1. kompetencje w zakresie polityki budżetowej Unii Europejskiej	VI-11
2.1.2. Kompetencje w zakresie polityki makroekonomicznej	VI-12
2.2. Komisja Europejska	VI-13
2.2.1. Kompetencje w zakresie prawa budżetowego Unii Europejskiej	VI-13
2.2.2. Kompetencje w zakresie koordynacji polityk gospodarczych	VI-15
2.3. Władza budżetowa – główne pola konfliktu międzyinstytucjonalnego	VI-15
2.3.1. Instytucjonalne składniki władzy budżetowej	VI-15
2.3.2. Zwiększenie kompetencji budżetowych Parlamentu Europejskiego jako źródło konfliktu we władzy budżetowej	VI-16
2.3.3. Wspólna deklaracja międzyinstytucjonalna z 1982 roku	VI-17
2.3.4. Porozumienie międzyinstytucjonalne z 1988 roku	VI-19
2.3.4.1. Charakter prawny budżetowych porozumień instytucjonalnych	VI-19
2.3.4.2. Praktyka prawna ustanowiona w porozumieniu budżetowym z 1988 roku	VI-20
2.3.5. Kompetencje Rady i Parlamentu Europejskiego w zakresie koordynacji polityk gospodarczych	VI-20
2.3.5.1. Rada Europejska	VI-20
2.3.5.2. Parlament Europejski	VI-24
2.4. Trybunał Obrachunkowy	VI-24
2.5. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i Sąd Pierwszej Instancji	VI-25
2.6. Komitet Ekonomiczno-Finansowy	VI-26
2.7. Europejski Bank Centralny	VI-27
Literatura uzupełniająca	VI-28
Pytania podsumowujące	VI-29
 3. Źródła prawa finansowego Unii Europejskiej	VI-30
3.1. Zakres przedmiotowy	VI-30
3.2. Formy prawne	VI-34
Literatura uzupełniająca	VI-37
Pytania podsumowujące	VI-37

4. Historia budżetu Unii Europejskiej	VI-38
4.1. Pierwotny budżet Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali	VI-38
4.2. Pierwotny budżet Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej	VI-39
4.3. Integracja budżetu w latach 1967–1975	VI-42
4.4. Problemy budżetowe lat 1975–1987	VI-44
4.5. Reforma budżetowa z 1988 roku (pierwszy pakiet Delorsa)	VI-48
4.6. Tak zwana konsolidacyjna reforma budżetu Unii Europejskiej w 1993 roku (drugi pakiet Delorsa)	VI-52
4.7. Reforma budżetowa Agendy 2000	VI-56
4.8. Wieloletnie ramy finansowe na okres 2007–2013 – Nowa Perspektywa Finansowa	VI-59
Literatura uzupełniająca	VI-62
Pytania podsumowujące	VI-62
5. Uchwalanie budżetu	VI-63
5.1. Relacja średniookresowego i rocznego planowania budżetowego w Unii Europejskiej	VI-63
5.2. Obecna procedura uchwalania budżetu	VI-64
5.2.1. Regulacja artykułu 314 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej	VI-64
5.2.2. Praktyka uchwalania budżetu	VI-68
Literatura uzupełniająca	VI-70
Pytania podsumowujące	VI-71
6. Wydatki budżetu ogólnego Unii Europejskiej	VI-72
6.1. Klasyfikacja wydatków	VI-72
6.1.1. Wydatki ze środków na zobowiązania i wydatki ze środków na płatności	VI-72
6.1.2. Wydatki operacyjne i administracyjne	VI-72
6.1.3. Kwestia odrzucenia w Traktacie Lizbońskim podziału wydatków na obowiązkowe i nieobowiązkowe	VI-73
6.1.4. Wydatki na rzecz beneficjentów wewnętrznych i zewnętrznych	VI-74
6.2. Metody wykonywania budżetu	VI-75
6.3. Wydatki w Nowej Perspektywie Finansowej	VI-76
6.4. Przykłady polityk wydatkowych – fundusz rolny oraz polityka spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej	VI-78

6.4.1. Wspólna Polityka Rolna	VI-78
6.4.2. Polityka w zakresie spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej	VI-81
Literatura uzupełniająca	VI-88
Pytania podsumowujące	VI-89
7. Funkcjonowanie budżetu Unii Europejskiej	VI-90
7.1. Zasady budżetowe	VI-90
7.2. Zasada jedności budżetu	VI-91
7.3. Zasada nieekwiwalentności budżetu	VI-92
7.4. Zasada równowagi budżetowej	VI-92
7.5. Zasada szczegółowości budżetu ogólnego	VI-92
7.6. Zasada jednoroczności budżetu	VI-93
7.7. Zasada oparcia budżetu na zasobach własnych	VI-93
Literatura uzupełniająca	VI-95
Pytania podsumowujące	VI-96
8. Kontrola wykonania budżetu	VI-97
8.1. Proces ukształtowania obecnego systemu kontroli wykonania budżetu	VI-97
8.2. Przepisy traktatowe dotyczące kontroli wykonania budżetu	VI-98
8.3. Kontrola przez Trybunał Obrachunkowy	VI-100
8.4. Kontrola przez Europejski Urząd do spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych	VI-102
8.5. Ewentualna rola Prokuratury Europejskiej	VI-103
Literatura uzupełniająca	VI-104
Pytania podsumowujące	VI-104
9. Wsparcie oddziaływania finansowego Unii Europejskiej przez Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Fundusz Gwarancyjny	VI-106
9.1. Geneza Europejskiego Banku Inwestycyjnego	VI-106
9.2. Charakter prawny i funkcjonowanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego	VI-107
9.3. Europejski Fundusz Inwestycyjny	VI-112
9.4. Rola Europejskiego Banku Inwestycyjnego w europejskim modelu zarządzania makroekonomicznego	VI-115
Literatura uzupełniająca	VI-115
Pytania podsumowujące	VI-116

10. Koordynacja polityk gospodarczych w Unii Europejskiej	VI-117
10.1. Podstawowe wymiary interwencji legislacyjnej Unii Europejskiej w zakresie polityki fiskalnej państw członkowskich	VI-117
10.2. Kryteria konwergencji	VI-118
10.3. Pakt Stabilności i Wzrostu	VI-118
Literatura uzupełniająca	VI-127
Pytania podsumowujące	VI-127
11. Traktat z Lizbony a finanse Unii Europejskiej	VI-128
11.1. Zasady budżetowe	VI-128
11.2. Wykonanie budżetu i absolutorium budżetowe	VI-129
11.3. Wieloletnie planowanie budżetowe i nowa procedura budżetowa	VI-130
11.4. Koordynacja polityk gospodarczych	VI-131
Literatura uzupełniająca	VI-132
Pytania podsumowujące	VI-133

Część VII

Prawne aspekty członkostwa Polski w Unii Europejskiej

(red. naukowa tomu: *Jan Barcz*)

1. Droga Polski do Unii Europejskiej (<i>Artur Nowak-Far</i>)	VII-1
1.1. Wkład Polaków w rozwój idei integracji europejskiej	VII-1
1.2. Wczesna faza stosunków Polski i Wspólnot (1988–1990)	VII-4
1.3. Stowarzyszenie Polski ze Wspólnotami	VII-6
1.3.1. Układ stowarzyszeniowy jako element procesu akcesyjnego	VII-6
1.3.2. Charakterystyka postanowień Układu stowarzyszeniowego	VII-7
1.3.3. Instytucje stowarzyszenia	VII-10
1.3.3.1. Rada Stowarzyszenia	VII-10
1.3.3.2. Komitet Stowarzyszenia	VII-11
1.3.3.3. Parlamentarny Komitet Stowarzyszenia	VII-11
1.4. Przygotowanie do negocjacji akcesyjnych	VII-12
1.5. Polska infrastruktura instytucjonalna negocjacji akcesyjnych	VII-16
1.6. Negocjacje akcesyjne	VII-17
1.6.1. Otwarcie negocjacji	VII-17
1.6.2. Organy negocjacji w Polsce	VII-17

1.6.3. Zamknięcie negocjacji i okres przejściowy. Procedura informowania i konsultacji oraz status aktywnego obserwatora	VII-22
1.7. Prawidłowości rozwoju procesu integracji Polski z Unią Europejską	VII-24
Literatura uzupełniająca	VII-25
Podstawowe dokumenty	VII-26
Pytania podsumowujące	VII-27
2. Traktat akcesyjny (<i>Jan Barcz</i>)	VII-28
2.1. Struktura dokumentów akcesyjnych	VII-28
2.2. Charakter prawny dokumentów akcesyjnych	VII-31
2.3. Procedura przygotowania Traktatu akcesyjnego i jego wejścia w życie	VII-32
2.4. Struktura Traktatu akcesyjnego podpisanego w dniu 16 kwietnia 2003 r.	VII-33
2.4.1. Traktat o przystąpieniu (Traktat akcesyjny <i>sensu stricto</i>)	VII-36
2.4.2. Akt dotyczący warunków przystąpienia	VII-38
2.4.2.1. Zasady określone w Akcie	VII-38
2.4.2.2. Zmiany w traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej	VII-39
2.4.2.3. Zmiany w prawie pochodnym	VII-40
2.4.2.4. Postanowienia tymczasowe	VII-41
2.4.2.5. Postanowienia dotyczące wprowadzenia Aktu w życie	VII-43
2.4.2.6. Protokoły dołączone do Aktu	VII-44
2.4.2.7. Akt końcowy	VII-45
2.5. Ratyfikacja Traktatu akcesyjnego w Polsce	VII-48
Literatura uzupełniająca	VII-49
Podstawowe dokumenty	VII-49
Pytania podsumowujące	VII-49
3. Warunki przystąpienia Polski do Unii Europejskiej: okresy derogacyjne (<i>Arkadiusz Michoński</i>)	VII-51
3.1. Wprowadzenie	VII-51
3.2. Swobodny przepływ osób	VII-54
3.3. Swobodny przepływ kapitału	VII-55
3.4. Prawo spółek	VII-56
3.5. Polityka konkurencji	VII-58
3.6. Rolnictwo	VII-59

3.6.1. Kwestie finansowe	VII-59
3.6.2. Wymagania sanitarne	VII-61
3.7. Polityka transportowa i transport drogowy	VII-62
3.8. Podatki	VII-63
3.9. Energia	VII-64
3.10. Środowisko	VII-65
3.11. Budżet i finanse	VII-67
3.12. Dostosowania instytucjonalne	VII-68
3.13. Podsumowanie	VII-70
Literatura uzupełniająca	VII-71
Podstawowe dokumenty	VII-71
Pytania podsumowujące	VII-71
 4. Konstytucyjne uwarunkowania członkostwa Polski w Unii Europejskiej (<i>Jan Barcz</i>)	 VII-73
4.1. Postanowienia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.	VII-73
4.2. Konstytucyjny akt integracyjny	VII-75
4.3. Decyzja Polski przekazaniu Unii Europejskiej kompetencji organów władzy państwowej w niektórych sprawach	VII-76
4.3.1. Konstytucyjna podstawa podjęcia decyzji	VII-76
4.3.2. Legitymacja demokratyczna podjęcia decyzji	VII-79
4.3.2.1. Pojęcie ratyfikacji i procedura ratyfikacyjna	VII-79
4.3.2.2. Wyrażenie zgody w drodze ustawy na ratyfikowanie umowy międzynarodowej	VII-82
4.3.2.3. Wyrażenie zgody w drodze referendum ogólnokrajowego na ratyfikowanie umowy	VII-83
4.4. Określenie zakresu kompetencji organów władzy państwowej przekazywanych Unii Europejskiej	VII-84
4.5. Konstytucyjne problemy stosowania prawa Unii Europejskiej w polskim krajowym porządku prawnym	VII-86
4.5.1. Związanie się przez Polskę prawem Unii Europejskiej	VII-86
4.5.2. Wieloskładnikowy charakter prawa obowiązującego w Polsce	VII-87
4.5.3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej a prawo Unii Europejskiej	VII-88
4.5.4. Prawo pierwotne Unii Europejskiej w krajowym porządku prawnym Polski	VII-91

4.5.5. Prawo pochodne Unii Europejskiej krajowym porządku prawnym Polski	VII-93
4.6. Postulat zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej	VII-97
4.6.1. Wyzwania ustrojowe związane z członkostwem	VII-97
4.6.2. Przystąpienie Polski do strefy euro	VII-98
4.6.3. Inne ważne problemy	VII-101
4.6.4. Nowelizacja <i>ad hoc</i> czy nowy rozdział w Konstytucji – „Polska w Unii Europejskiej”?	VII-104
Literatura uzupełniająca	VII-106
Podstawowe dokumenty	VII-106
Pytania podsumowujące	VII-107
5. Zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej w polskim systemie prawnym (Mirostawa Kapko)	VII-109
5.1. Zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej w okresie przedakcesyjnym	VII-109
5.1.1. Ramy instytucjonalne procesu dostosowawczego	VII-110
5.1.2. Wybrane problemy utrudniające zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej	VII-111
5.2. Zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej w wyniku działania ustawodawcy	VII-115
5.2.1. Przyjmowanie i stosowanie procedur ustawowych i wewnątrzadministracyjnych	VII-115
5.2.2. Techniki implementacji i wykonywania prawa Unii Europejskiej przez prawo polskie	VII-119
5.3. Mechanizmy konsultacji i rozwiązywania konfliktów	VII-129
5.3.1. Mechanizmy konsultacji z instytucjami Unii Europejskiej oraz innymi państwami członkowskimi	VII-129
5.3.2. Mechanizmy rozwiązywania konfliktów	VII-133
5.4. Zapewnienie skuteczności prawa Unii Europejskiej w wyniku praktyki sądowej	VII-134
5.4.1. Praktyka sądów polskich	VII-134
5.4.2. Postępowania przed sądami unijnymi	VII-141
5.4.2.1. Praktyka udziału Polski w postępowaniach przed sądami unijnymi	VII-141
5.4.2.2. Koordynacja udziału Polski w postępowaniach przed sądami wspólnotowymi	VII-146
Literatura uzupełniająca	VII-148

Podstawowe dokumenty	VII-150
Pytania podsumowujące	VII-152
6. System koordynacji polityki Polski wobec Unii Europejskiej	
po akcesji (<i>Artur Nowak-Far</i>)	VII-153
6.1. Wprowadzenie	VII-153
6.2. Rola Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej i Ministerstwa Spraw Zagranicznych	VII-153
6.3. Rola Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	VII-156
6.4. Współpraca rządu z Sejmem i Senatem w sprawach Unii Europejskiej	VII-159
6.5. System legitymizacji działań administracji wobec partnerów społecznych oraz system litygacyjny	VII-159
6.5.1. System legitymizacji wobec partnerów społecznych ...	VII-159
6.5.2. System litygacyjny	VII-161
6.6. Podsumowanie	VII-162
Literatura uzupełniająca	VII-162
Podstawowe dokumenty	VII-163
Pytania podsumowujące	VII-164
7. Udział Sejmu i Senatu w zarządzaniu sprawami	
Unii Europejskiej (<i>Anna Pudło</i>)	VII-165
7.1. Unijne regulacje dotyczące udziału parlamentów państw członkowskich w sprawach Unii Europejskiej	VII-165
7.1.1. Rozwój regulacji wspólnotowych a następnie unijnych	VII-165
7.1.2. Postanowienia TUE i TFUE odnoszące się do parlamentów państw członkowskich	VII-168
7.1.3. Parlamente państw członkowskich w świetle postanowień Protokołu (nr 1) w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej	VII-170
7.1.4. Parlamente państw członkowskich w świetle postanowień Protokołu (nr 2) w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności	VII-171
7.2. Krajowa regulacja udziału Sejmu i Senatu w sprawach Unii Europejskiej	VII-173
7.2.1. Umacnianie mechanizmów współdziałania parlamentów i rządów w sprawach Unii Europejskiej	VII-173
7.2.2. Struktury w Sejmie i Senacie zajmujące się sprawami Unii Europejskiej	VII-175

7.2.2.1. Komisja do spraw Unii Europejskiej w Sejmie	VII-175
7.2.2.2. Komisja Spraw Unii Europejskiej w Senacie ...	VII-176
7.2.3. Zakres informowania Sejmu i Senatu przez rząd	VII-176
7.2.4. Udział Sejmu i Senatu w wypracowaniu polskiego stanowiska w sprawach Unii Europejskiej dla rządu	VII-177
7.2.4.1. Wypracowanie opinii w trybie art. 6 ustawy kooperacyjnej	VII-178
7.2.4.2. Wypracowanie opinii w trybie art. 8 ustawy kooperacyjnej	VII-178
7.2.4.3. Wypracowanie opinii w trybie art. 9 ust. 1 ustawy kooperacyjnej	VII-178
7.2.4.4. Niezasięgnięcie opinii Sejmu i Senatu przez rząd	VII-179
7.2.4.5. Pozostałe regulacje projektu ustawy odnoszące się do udziału parlamentu w kształtowaniu stanowiska Polski na forum Unii Europejskiej	VII-179
7.2.5. Udział Sejmu i Senatu w wykonywaniu prawa Unii Europejskiej	VII-180
7.2.6. Współpraca w zakresie opiniowania kandydatów na najwyższe stanowiska w Unii Europejskiej	VII-182
7.2.7. Udział Sejmu i Senatu w kontroli poszanowania zasady pomocniczości	VII-182
Literatura uzupełniająca	VII-183
Podstawowe dokumenty	VII-184
Pytania podsumowujące	VII-184
8. Udział organów samorządowych i partnerów społecznych w zarządzaniu sprawami Unii Europejskiej (<i>Anastazja Gajda</i>) ..	VII-185
8.1. Wprowadzenie	VII-185
8.2. Polskie organy regionalne i lokalne w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej	VII-186
8.2.1. Pozycja ustrojowa samorządu terytorialnego w Polsce	VII-186
8.2.2. Współpraca między organami regionalnymi i lokalnymi a rządem	VII-188
8.2.2.1. Rola Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Teryto- rialnego	VII-189
8.2.3. Współpraca między organami regionalnymi i lokalnymi a parlamentem	VII-193

8.2.4. Rola Komitetu Regionów w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej	VII-193
8.2.4.1. Udział przedstawicieli organów lokalnych i regionalnych w Komitecie Regionów	VII-195
8.2.5. Lobbing polskich organów regionalnych i lokalnych w Unii Europejskiej. Przedstawicielstwa polskich regionów w Brukseli	VII-197
8.3. Udział partnerów społecznych w zarządzaniu sprawami Unii Europejskiej	VII-199
8.3.1. Regulacje dotyczące partnerów społecznych w Polsce	VII-201
8.3.2. Możliwości udziału partnerów społecznych w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej	VII-203
8.3.2.1. Rola Trójstronnej Komisji do spraw Społeczno-Gospodarczych	VII-203
8.3.2.2. Procedura wyłaniania polskich kandydatów do Komitetu Ekonomiczno-Społecznego	VII-204
Literatura uzupełniająca	VII-205
Podstawowe dokumenty	VII-206
Pytania podsumowujące	VII-206
9. Polska wobec reformy ustrojowej Unii Europejskiej	
(<i>Jan Barcz</i>)	VII-207
9.1. Wprowadzenie	VII-207
9.2. Traktat z Nicei	VII-209
9.3. Konwent Unii Europejskiej, Konferencja Międzyrządowa 2003/2004 i Traktat konstytucyjny	VII-210
9.4. Procedura ratyfikacyjna Traktatu konstytucyjnego	VII-214
9.5. Okres refleksji	VII-216
9.6. Prace nad nowym traktatem rewizyjnym (okres Prezydencji niemieckiej)	VII-218
9.7. Mandat Konferencji Międzyrządowej 2007	VII-220
9.8. Okres prac Konferencji Międzyrządowej 2007	VII-224
9.9. Procedura ratyfikacyjna Traktatu z Lizbony	VII-228
9.10. Po referendum w Irlandii	VII-233
Literatura uzupełniająca	VII-236
Podstawowe dokumenty	VII-237
Pytania podsumowujące	VII-237

Indeks

161024